

संकेतांक क्र.20070404143254001

खर्चावर नियंत्रण ठेवणे बाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग,
शासन परिपत्रक क्रमांक बीजीएम 2006/प्र.क्र. 185/अर्थ-1.
मंत्रालय, मुंबई - 400 032.
दिनांक - 27 जुलै 2006.

- पहा :- 1) सा.बां.विभागाचे शासन परिपत्रक क्र. बीजीएम 1084/सीआर 118/
अर्थ-2, दिनांक 19 मार्च 1984.
2) सा.बां.विभागाचे शासन परिपत्रक क्र. बीजीएम 2001/सीआर 171/
अर्थ-1, दिनांक 31 ऑगस्ट 2001.
3) सा.बां.विभागाचे पत्र क्र. बीजीएम 2006/सीआर 156/
अर्थ-1, दिनांक 26 मे 2006.

महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम पुस्तिकेतील तरतुदी प्रमाणे पर्याप्त निधीची तरतूद उपलब्ध होईपर्यंत कामाच्या बाबतीत कुठलेही दायित्व ओढवून नये अशी तरतूद असताना देखील सन 1999-2003 या काळात काही विभागात निधी उपलब्ध नसताना कामे केली गेली व देयके प्रलंबित ठेवून दायित्व निर्माण केले असल्याचे निदर्शनास महालेखापालांनी आणले आहे.

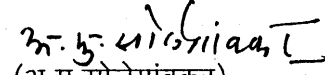
पर्याप्त निधीशिवाय दायित्व निर्माण करू नये याबाबत महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियम पुस्तिका तसेच महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियमावलीतील नियम सुस्पष्ट आहेत. काही वेळेस राज्याच्या अर्थोपाय स्थितीनुसार वित्त विभागाकडून अर्थसंकल्पीय तरतूदीवर कपात लावण्यात आली तेव्हादेखील खर्चावर नियंत्रण ठेवण्याबाबत वेळोवेळी सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. तसेच सन 2005-2006 पासून मासिक निधी वितरण विवरणा प्रमाणे खर्च करण्याचे धोरण शासनाने अंमलात आणले आहे. या पार्श्वभूमीवर देखील खर्चावरील नियंत्रणा संदर्भात सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहे. भविष्यात पर्याप्त निधीशिवाय दायित्व निर्माण करू नये या करिता खालील प्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत :-

1. ज्या कामांना नाममात्र तरतूद आहे अशा कामांच्या बाबत सा.बां.विभागाचे संदर्भाधीन क्रमांक-1 चे परिपत्रकान्वये यापूर्वीच सूचना दिल्या आहेत. त्याचे काटेकोरपणे पालन करावे. (प्रत सोबत जोडली आहे.)
2. कोणत्याही परिस्थितीत निविदा बोलावल्यामुळे दायित्व निर्माण झाले म्हणून आर्थिक तरतूद वाढवून मिळावी अशी मागणी मंजूर करता येणार नाही, याची नोंद घ्यावी.
3. देखभाल दुरुस्तीची कामे मंजूर निधीच्या मर्यादेत हाती घ्यावीत. अधिक निधी मंजूर होईल या धारणेच्या अधीन प्रमाणाबाहेर कामे करून दायित्व निर्माण करू नये.
4. मंजूर निधी खर्च करताना संदर्भाधीन क्रमांक-3 चे पत्रासोबतच्या वित्त विभागाचे परिपत्रक क्रमांक खर्चनि-10.06 /प्र.क्र-1 /अर्थोपाय दिनांक 20/ एप्रिल 2006 मधील सूचनांचे पालन करण्यात यावे. त्यानुसार दरमहा खर्च मासिक निधी विवरणपत्रानुसार करण्यात यावा.

5. सर्व कार्यकारी अभियंत्यांनी त्यांना मंजूर करण्यात आलेल्या तरतूदी पेक्षा व मंजूर किंमतीपेक्षा अधिक खर्च होणार नाही याची खबरदारी घ्यावी.
6. अधीक्षक अभियंता यांनी कार्यकारी अभियंते खर्च विहित मर्यादेबाहेर करत नसल्याबाबत वेळोवेळी खात्री करावी.
7. मुख्यअभियंता यांनी मंजूर तरतूद व खर्च याबाबत कामांचा नियतकालीक आढावा घेऊन विभागाच्या खर्चावर व कार्यपद्धतीवर आवश्यक संनियंत्रण करावे.

वरील आदेशांचे काटेकोरपणे पालन करावे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(अ.मु.सोलेगांवकर)

आंतर वित्तीय सल्लागार व उपसचिव

प्रत,

सर्व मुख्य अभियंते / अधीक्षक अभियंते / कार्यकारी अभियंते
सर्व उपसचिव/अवर सचिव/ कार्यासन अधिकारी, सा.बां.वि, मंत्रालय, मुंबई
कार्यासन अधिकारी, अर्थ-2/3, सा.बां.विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
कार्यासन अधिकारी, अर्थ-1(निवड नस्ती), सा.बां.विभाग, मंत्रालय, मुंबई

अर्थसंकल्पात समाविष्ट असलेल्या
कामांच्याकरिता ठेका निश्चित करणे.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग,
शासन परिपत्रक क्रमांक - बीजीएम 1084/सीआर 118/अर्थ-2
मंत्रालय, मुंबई - 400 032.
दिनांक 19 मार्च 1984.

1. या विभागाच्या अंदाजपत्रकात अनेक कामांच्याकरिता काही वेळा केवळ नाममात्र तरतूद केलेली असते. अशा नाममात्र तरतूद असलेल्या कामांचे सर्वसाधारणपणे दोन भाग पाडता येतील. जी कामे संपत आलेली असतात किंवा संपलेली असतात पण ज्यांच्यावर काही खर्च बाकी असतो अशी कामे पहिल्या प्रकारात मोडतात तर दुसऱ्या प्रकारात अंदाजपत्रकात नव्याने अंतर्भूत झालेली कामे मोडतात. अशा नव्या कामांना सरसकट नाममात्र तरतूद असते असे नव्हे.
2. वर नमूद केलेल्या दुसऱ्या प्रकारच्या कामापैकी ज्यांच्या करिता अंदाजपत्रकातील तरतूद नाममात्र आहे असे दिसते अशी कामे निविदा बोलावून सुरु करण्यापूर्वी सखोल विचार केला पाहिजे. या संदर्भात नाममात्र तरतूद कोणती याबाबतची निश्चित व्याख्या करणे अवघड असले तरी असे गृहीत धरण्यास हरकत नाही की, ज्या कामांकरिता रुपये 50 हजारांहून कमी तरतूद आहे अशांच्या निविदा बालावू नयेत. तसेच ज्यांच्याकरिता रुपये 50 हजारांहून अधिक तरतूद आहे अशा विशिष्ट कामांची व्याप्ती, त्याचा अंदाजित खर्च, काम पूर्ण करण्यास लागणारा कालावधी, सिमेंट मिळण्यातील अडचणी, इत्यादी गोष्टी लक्षात घेउन क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांनी त्या कामांकरिता केलेली तरतूद ही नाममात्र आहे किंवा नाही ते ठरवावे व नंतरच निविदा बोलाविण्याचा निर्णय घ्यावा. अन्यथा अशी कामे विभागामार्फत करून अर्थसंकल्पात उपलब्ध असलेल्या तरतूदीच्या मर्यादेत खर्च करावा.
3. कोणत्याही परिस्थितीत निविदा बोलावल्यामुळे आर्थिक तरतूद वाढवून मिळावी अशी मागणी मंजूर करता येणार नाही याची नोंद घ्यावी.
4. सर्व कार्यकारी अभियंते यांना अशी ताकीद देण्यात येत आहे की, त्यांनी वरील आदेशाचे काटेकोरपणे पालन करावे. काही शंका असल्यास, त्यांनी मुख्य अभियंत्यांचा सल्ला घ्यावा.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सही/-
(ग. दा. शानभाग)
आंतर वित्तीय सल्लागार व उपसचिव

प्रत.....